

5. 3. 2018

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

K aplikaci zásady proporcionality při uložení odvodu za porušení rozpočtové kázně

Aplikace institutu odvodu za porušení rozpočtové kázně zakotveného v zákoně č. [250/2000](#) Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o rozpočtových pravidlech“), je hrozbou každého příjemce dotace. Administrace rozličných dotačních titulů a důsledné dodržování podmínek dotačních smluv a programů je v posledních letech velmi aktuálním tématem. Samotné uložení odvodu za porušení rozpočtové kázně znamená pro příjemce dotace nejen negativní, ale v případě neziskových organizací mnohdy likvidační následky, zejména při uložení odvodu ve výši celé poskytnuté dotace.

Ust. § 22 odst. 1 zákona o rozpočtových pravidlech stanoví, co je porušením rozpočtové kázně, když následující odstavce definují, co se rozumí neoprávněným použitím peněžních prostředků a zadržením peněžních prostředků. Při správě odvodů a penále se postupuje podle daňového řádu, přičemž porušitel rozpočtové kázně má při správě odvodů za porušení rozpočtové kázně postavení daňového subjektu.

Ohledně výše uloženého odvodu za porušení rozpočtové kázně se judikatura v posledních letech ustálila, a to zejména ve prospěch příjemců dotace, když ze strany poskytovatele dotace je nezbytné proporcionalně uvážit zjištěné pochybení ve vztahu k účelu poskytnuté dotace. V případě, že se jedná o porušení povinností stanovených právním předpisem, předpisem EU, veřejnoprávní smlouvou nebo při poskytnutí peněžních prostředků podle zvláštního právního předpisu, jež jsou čistě formálního charakteru a taková porušení nemají vliv na účel poskytnutí dotace, nemůže se jednat o porušení rozpočtové kázně, které by zakládalo důvodný odvod finančních prostředků. Judikatura tak stanovila, že závažnost, rozsah a individuální okolnosti porušení rozpočtové kázně musí proporcionalně odpovídat výši odvodu, byť shledané pochybení zasahuje celý objem poskytnuté dotace. Pro poskytovatele dotací by tak mělo platit, že výše odvodu za porušení rozpočtové kázně musí být přiměřená vytýkanému pochybení.

Dle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 4.1.2017, č.j. 9 Afs 182/2016-41 (NSS 8/2017), se v judikatuře objevují tři způsoby odůvodnění proporcionality výše odvodu za formální či marginální porušení povinností příjemcem dotace. Za prvé – proporcionalitu je třeba zvažovat již při určování, zda došlo k porušení rozpočtové kázně a pokud pochybení bylo pouze formálního charakteru a nemá vliv na účel, který je poskytnutím dotace sledován, nemůže se jednat o kvalifikované porušení rozpočtové kázně. Za druhé – princip proporcionality se použije až při rozhodování o výši odvodu, přičemž týká-li se daná nesrovnalost samostatné části poskytnuté dotace, odvod se má týkat pouze celé takto vymezené sumy. Za třetí – princip proporcionality se použije až při rozhodování o výši odvodu, a to tak, že individuální okolnosti rozpočtové kázně se musí promítnout ve výši odvodu, byť

shledané pochybení zasahuje celý objem poskytnuté dotace. Stoprocentní odvod totiž nemůže být důvodný, jedná-li se o marginální nedostatek při čerpání dotace.

Závěr

Lze uzavřít, že příjemce dotace by měl důsledně trvat na správné aplikaci zásady proporcionality, má-li mu být uložen odvod za porušení rozpočtové kázně, neboť výše odvodu musí odpovídat okolnostem případu, rozsahu a závažnosti porušení povinnosti příjemcem dotace bez ohledu na objem zasažených finančních prostředků. Nutno současně akcentovat, že v případě pouze formálního pochybení nemajícího vliv na účel poskytnutí dotace, se nejedná o kvalifikované porušení rozpočtové kázně.

JUDr. Lenka Příkazská,
advokátka

Mgr. Martina Švestková,
advokátní koncipientka

[HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.](#)

Vodičkova 710/31
110 00 Praha 1

Tel.: +420 734 363 336
e-mail: ak@akhsp.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)